

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

INSPECTIE VAN HET ONDERWIJS

**ONDERZOEKSKADER 2023
VOOR HET TOEZICHT OP DE
SAMENWERKINGSORGANISATIE
BEROEPSONDERWIJS BEDRIJFSLEVEN**

Utrecht, 4 april 2023

Inhoud

Onderzoekskader Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven	2
Hoofdstuk 1 Uitgangspunten van het toezicht	3
1.1 Inleiding.....	3
1.2 Focus op resultaat	3
1.3 Risicogericht en proportioneel	3
1.4 Toezicht in het stelsel	4
Hoofdstuk 2. Scope van het toezicht	5
2.1 Doel van toezicht	5
2.2 Kwaliteitsgebieden en standaarden.....	5
Hoofdstuk 3. Fases uitvoeren toezicht	7
3.1 Fase 1 Inventariseren en analyseren.....	7
3.2 Fase 2 Onderzoek en rapportage	9
3.3 Fase 3 Vervolgtoezicht en agenderen	10
Hoofdstuk 4 Oordelen en waarderen.....	11
4.1 Oordelen	11
4.2 Omgevingsfactoren.....	11
4.3 Expertoordeel	11
Bijlage 1 Waarderingskader SBB	13
Bijlage 2 Wettelijke taken SBB	16

Onderzoekskader Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven

Inleiding

Naast het toezicht op de onderwijsinstellingen is de Inspectie van het Onderwijs (hierna inspectie) eveneens belast met het toezicht op de Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB) als bedoeld in de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB, artikel 1.5.1) en in samenhang daarmee de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO 2020, artikel 2.105, 2.106 en 2.107).

We beoordelen en bevorderen de kwaliteit van het stelsel voor middelbaar (voorbereidend) beroepsonderwijs door het uitvoeren van toezicht bij zowel onderwijsinstellingen als bij de SBB. Onderwijsinstellingen en de SBB hebben beide hierin hun eigen wettelijke verantwoordelijkheden. SBB maakt deel uit van het stelsel van beroepsonderwijs (mbo en vmbo). Ons toezicht richt zich op de uitoefening van de wettelijke taken van de SBB.

Vanaf 1 augustus 2016 houdt de inspectie toezicht op de SBB op grond van het Onderzoekskader 2016 voor het toezicht op de Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven. Per 1 augustus 2021 is er voor de onderwijssectoren een gewijzigd onderzoekskader van kracht. De wijzigingen van deze kaders en de ervaring die we hebben opgedaan met het huidige onderzoekskader voor het toezicht op de SBB leiden tot aanpassingen in het onderzoekskader van de SBB. Over dit aangepaste onderzoekskader is overleg gevoerd met de SBB, waarna de SBB heeft aangegeven zich te kunnen vinden in de aanpassingen.

Wettelijk kader en onderzoekskader

Het toezicht op de SBB vindt zijn basis in de Wet op het onderwijstoezicht (WOT, artikel 3). Dat betekent dat we toezichthouden op de kwaliteit van de uitvoering van de wettelijke taken van de SBB. Verder schrijft de WOT (artikel 13, welk artikel in artikel 15n van overeenkomstige toepassing is verklaard voor de SBB)) voor dat de inspectie haar werkwijze vastlegt in een onderzoekskader.

Hoofdstuk 1 Uitgangspunten van het toezicht

1.1 Inleiding

Beter onderwijs voor alle studenten, daar staan wij als inspectie voor. We gaan uit van onderwijs in brede zin; het onderwijs op opleidingen. Als inspectie zien we er op toe dat de basiskwaliteit van het onderwijs door besturen van onderwijsinstellingen wordt gewaarborgd. We zien toe op het bestuurlijk handelen en stimuleren besturen van onderwijsinstellingen om hun ambities waar te maken en boven de basiskwaliteit uit te stijgen. Deze lijn trekken we door bij het toezicht op de SBB. Vanuit de visie dat onderwijs een belangrijke functie in de samenleving vervult en studenten moet begeleiden naar vervolgonderwijs en werk heeft de SBB een belangrijke voorwaardelijke rol in deze; de wettelijke taken sluiten hierop aan en het bestuur en de directie van de SBB hebben de verantwoordelijkheid haar eigen kwaliteit op de genoemde taken te beoordelen en te bevorderen. Wij gaan, net als bij besturen van onderwijsinstellingen, uit van proportioneel toezicht en de bestuurlijke verantwoordelijkheid van de SBB.

Als hoofdlijn richt het toezicht zich op de resultaten van de wettelijke taken van de SBB; het toezicht geeft een oordeel over de kwaliteit van de uitoefening van de wettelijke taken en de borging ervan. Het toezicht is daarbij risicogericht ingericht op basis van actief en passief verkregen informatie vanuit de vmbo en mbo-sector enerzijds en verantwoording door de SBB anderzijds.

We bepalen de intensiteit van het toezicht en houden bij de uitvoering van ons toezicht rekening met de organisatiekenmerken en de omstandigheden van de SBB en leveren maatwerk. Met ons toezicht bij de SBB zoals beschreven in hoofdstuk 3 beogen we de kwaliteit van de uitoefening van de wettelijke taken van de SBB te beoordelen en te bevorderen.

In de volgende paragrafen lichten we de uitgangspunten voor het toezicht op de SBB toe.

1.2 Focus op resultaat

De SBB is verantwoordelijk voor de kwaliteit van de uitoefening en het resultaat van haar wettelijke taken en de borging daarvan. We nemen dat als één van de uitgangspunten voor het toezicht.

We richten ons bij het toezicht op de resultaten van de in dit kader genoemde wettelijke taken. Wij kiezen voor het perspectief van de onderwijsinstelling, het beroepenveld en de student, omdat daar de resultaten van de wettelijke taken van de SBB zich manifesteren. Bij het toezicht spelen deze perspectieven een belangrijke rol.

1.3 Risicogericht en proportioneel

Kwaliteitsonderzoek kan, maar hoeft niet op alle wettelijke taken in gelijke mate plaats te vinden. We maken hierin keuzes op basis van een afweging van risico's, in relatie tot de uitoefening van de wettelijke taken en de resultaten daarvan. In onze werkwijze hanteren we de lijn: minder toezicht waar het kan, meer waar het moet.

In alle gevallen waarbij we een kwaliteitsonderzoek doen, zal dit proportioneel zijn. We belasten de SBB niet meer dan voor het toezicht noodzakelijk is. We maken daartoe waar mogelijk gebruik van reeds beschikbare en betrouwbare informatie. We houden rekening met informatie die de SBB zelf reeds ter beschikking heeft, steeds onder de voorwaarde van voldoende relevantie, actualiteit en validiteit. We verwachten dat uit de verantwoordingsinformatie onder meer blijkt op welke wijze de SBB voldoet aan de wettelijke vereisten en daarmee ook zicht geeft op/verantwoording aflegt over de kwaliteit van het resultaat, zoals uitgewerkt in het waarderingskader. En indien zij daar niet aan voldoet, op welke wijze de SBB dan stuurt op verbeteringen. Het waarderingskader maakt onderdeel uit van dit onderzoekskader en is opgenomen in bijlage I. Behaalde resultaten en - in

voorkomend geval - de verantwoording daarover, zijn daarmee bepalend voor inspectieonderzoek. Indien deze passend zijn, is geen inspectieonderzoek nodig.

1.4 Toezicht in het stelsel

We kunnen op eigen initiatief of op verzoek van de minister onderzoek uitvoeren naar thema's/onderwerpen in het kader van stelseltoezicht. Onder stelseltoezicht verstaan we het beschouwen van de werking en kwaliteit van het stelsel als geheel. Zoals in het onderzoekskader voor mbo in 2022 is opgenomen, zien we erop toe dat de kernfuncties van het onderwijs (kwalificatie, socialisatie en allocatie, waaronder selectie en gelijke kansen) met succes én in evenwicht gerealiseerd worden. Om de werking van het stelsel te kunnen duiden, beschrijven we de kwaliteit van het onderwijs als geheel aan de hand van de kernfuncties van het onderwijs. Daarom monitoren we ook de ontwikkelingen op stelselniveau, bijvoorbeeld de mate waarin alle studenten gelijke kansen krijgen in het onderwijs. Met ons toezicht willen we de kwaliteit van het mbo waarborgen en stimuleren. Door ons toezicht kunnen we vraagstukken op stelselniveau in het mbo signaleren en agenderen en bijdragen aan de oplossing daarvan.

Met het stelseltoezicht richten we ons op (maatschappelijke) problematiek die het mbo-onderwijs raakt of op een actueel probleem waarbij verschillende stakeholders in de mbo-sector betrokken zijn. Deze problematiek kan aan het licht komen naar aanleiding van onderzoeken/analyses op sectorniveau, ontvangen signalen etc. Ook kunnen we prioriteiten in het toezicht op en de handhaving van wettelijke voorschriften bepalen, afhankelijk van onder andere de ernst, de mate waarin dit de kwaliteit van het onderwijs raakt en de overtredingskans. Bij het identificeren van de vraagstukken die voor onderzoek in aanmerking komen, staat het belang van de kwaliteit en de continuïteit van het onderwijs in de mbo-sector centraal, waarbij wij ook sector-overstijgende vraagstukken kunnen betrekken, waaronder het vmbo.

Indien de problematiek, zoals is geconstateerd in het stelsel, gerelateerd is aan de taken van de SBB, kunnen we de SBB ook betrekken bij stelseltoezicht. Dat betekent voor de SBB dat ze onderdeel kan zijn van dit toezicht en dat we daarbij gebruik maken van informatie/gegevens van de SBB. De SBB is dan geen object van onderzoek, maar kan wel een bron zijn. De opzet en uitvoering van het stelseltoezicht hangt af van de vraagstelling en is altijd maatwerk. Het stelseltoezicht kan bijvoorbeeld vormgegeven worden door themaonderzoeken, maar ook andere toezichtsinterventies zijn mogelijk. Uitkomsten van een themaonderzoek rapporteren we in beginsel in een apart rapport en/of in het jaarlijkse rapport 'de Staat van het onderwijs', maar kan ook op andere manieren gecommuniceerd en besproken worden. Indien uit het stelseltoezicht blijkt dat de SBB te kort schiet op de wettelijke taken, dan bespreken we dat met de directie. Dit kan mogelijk leiden tot een kwaliteitsonderzoek bij de SBB.

Hoofdstuk 2. Scope van het toezicht

2.1 Doel van toezicht

Het toezicht heeft tot doel het beoordelen en bevorderen van de kwaliteit van de uitoefening van wettelijke taken van de SBB. Dit toezicht staat daarmee uitdrukkelijk ten dienste van het goed functioneren van onderwijs in de mbo-sector met het oog op behoud en versterking van het maatschappelijk vertrouwen in het mbo-stelsel. Daarmee draagt het bij aan de kwaliteit en continuïteit van het middelbaar beroepsonderwijs. Hierbij geldt dat het toezicht op SBB voor het vmbo ten dienste staat van erkende leerbedrijven. Daarnaast richt het toezicht zich ook op de wettelijke eis die in de WVO 2020 gericht is op de SBB.

2.2 Kwaliteitsgebieden en standaarden

We zien toe op de kwaliteit van de uitoefening van de wettelijke taken door de SBB. Deze wettelijke taken voert de SBB uit onder verantwoordelijkheid van de directie van de SBB. Wij houden toezicht op de wettelijke taken zoals die zijn opgenomen in artikel 1.5.1 WEB, artikel 1.5.3 WEB en artikel 2.105, 2.106 en 2.107 WVO 2020.

Het waarderingskader SBB is ingedeeld in drie kwaliteitsgebieden:

- Gebied 1: Kwalificatiestructuur - WEB, artikel 1.5.1 lid 1, onderdeel a en b
- Gebied 2: Beroepspraktijkvorming - WEB, artikel 1.5.1 lid 1, onderdeel c t/m e, artikel 1.5.3 en WVO 2020, artikel 2.105, 2.106 en 2.107
- Gebied 3: Ondersteuning - WEB, artikel 1.5.1 lid 1, onderdeel f en g

Het waarderingskader beschrijft per gebied een aantal standaarden, in totaal acht standaarden. Deze standaarden komen overeen met de in de wet genoemde taken. De standaarden zijn neutraal geformuleerd, dus niet in termen van voldoende of goed.

Kwaliteitsgebieden	Standaarden
1. Kwalificatiestructuur	<p>1.1 Ontwikkelen en onderhoud Het ontwikkelen en onderhouden van een landelijke kwalificatiestructuur, gericht op de aansluiting tussen het aanbod van beroepsonderwijs en de maatschappelijke behoeften daaraan, mede in het licht van de arbeidsmarkt voor afgestudeerden, en mede gelet op van belang zijnde ontwikkelingen in internationaal verband, onder meer door het doen van voorstellen aan Onze Minister voor de kwalificatiedossiers, bedoeld in artikel 7.2.4, tweede lid WEB.</p>
	<p>1.2 Doelmatige bekostiging Het bijdragen aan een doelmatige en doelgerichte inzet van overheidsmiddelen door het ontwikkelen van voorstellen, welke beroepsopleidingen voor bekostiging uit 's Rijks kas in aanmerking komen.</p>
2. Beroepspraktijkvorming	<p>2.1 Zorgplicht toereikende beroepspraktijkvormingsplaatsen. Het zoveel mogelijk zorg dragen voor de beschikbaarheid van een toereikend aantal bedrijven en organisaties van voldoende kwaliteit die de beroepspraktijkvorming verzorgen.</p>
	<p>2.2 Erkennen leerbedrijven (mbo) Het ontwikkelen en vaststellen van kwaliteitscriteria voor beroepspraktijkvormingsplaatsen en het ten minste een maal per vier jaar beoordelen van bedrijven en organisaties die de beroepspraktijkvorming verzorgen aan de hand van deze criteria en het openbaar maken van een overzicht van bedrijven en organisaties die voldoen aan deze criteria. Vanwege bijzondere omstandigheden kan een bedrijf of organisatie vaker worden beoordeeld.</p>
	<p>2.3 Erkennen leerbedrijven (vmbo) De SBB zorgt ervoor dat bedrijven en organisaties die het buitenschoolse praktijkgedeelte verzorgen eenmaal in de vier jaar worden beoordeeld aan de hand van de kwaliteitseisen in WVO 2020, artikel 2.106, onderdeel a. Vanwege bijzondere omstandigheden kan een bedrijf of organisatie vaker worden beoordeeld.</p>
	<p>2.4 Kwaliteit beroepspraktijkvorming Het bevorderen van de kwaliteit van de beroepspraktijkvorming.</p>
3. Ondersteuning	<p>3.1 Ondersteunend onderzoek Het uitvoeren van onderzoek ter ondersteuning van de taken, genoemd in WEB, artikel 1.5.1.</p>
	<p>3.2 Aanvullende activiteiten arbeidsmarktperspectief Het uitvoeren van aanvullende activiteiten ter bevordering van de aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt.</p>

Bij iedere standaard geven we een resultaatbeschrijving; dat is onze referentie om tot een risico-inschatting en oordeel te komen. De resultaatbeschrijvingen geven geen voorkeur aan voor de inrichting van een werkwijze vanuit de inspectie voor de SBB. De uitwerking van de standaarden tot het waarderingskader is in bijlage I Waarderingskader SBB opgenomen. Hierbij merken wij op dat conform artikel 1.5.1 lid 4 WEB expliciet staat dat het SBB niet is toegestaan andere activiteiten uit te voeren dan de aan haar door de wet opgedragen taken.

Hoofdstuk 3. Fasen uitvoeren toezicht

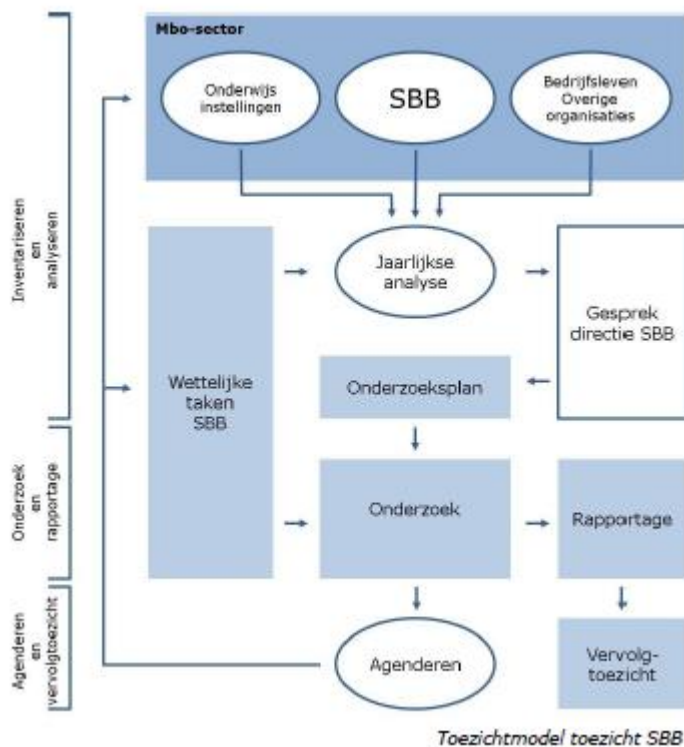
In dit hoofdstuk bespreken we de fasering en vormen in het toezicht op de wettelijke taken.

Het toezicht op de SBB kent drie fasen:

- 1 Inventariseren en analyseren
- 2 Onderzoek en rapportage
- 3 Agenderen en vervolgtoezicht

De eerste fase heeft een jaarlijkse cyclus. De overige twee fasen worden uitgevoerd als de voorgaande fase daartoe aanleiding geeft.

De fasen van het toezicht op de SBB zijn weergegeven in het volgende toezichtmodel. Hierna wordt de werkwijze per fase beschreven.

3.1 Fase 1 Inventariseren en analyseren

In het toezicht op de SBB gebruiken we twee bronnen: verantwoordingsinformatie van de SBB en overige relevante bronnen die iets kunnen zeggen over de kwaliteit van de uitoefening van de wettelijke taken door de SBB.

Bij de verantwoordingsinformatie van de SBB denken we onder ander aan:

- Evaluaties en analyses
- Tevredenheidsonderzoeken
- Review Toetsingskamer
- Activiteitenverslag
- Jaarverslag, inclusief verantwoording wettelijke taken.

Overige relevante bronnen die iets kunnen zeggen over de kwaliteit van de uitoefening van de taken van de SBB kunnen bijvoorbeeld zijn:

- Resultaten bevindingen toezicht stelsel/onderwijsinstellingen
- Actieve informatievergaring bij stakeholders in de mbo-sector
- Onderzoeken in relatie tot de taken van de SBB, bijvoorbeeld recent uitgevoerde themaonderzoeken

Een ander bron die we hier specifiek willen benoemen en betrekken bij onze analyse zijn ontvangen signalen en/of klachten over de SBB. Deze kunnen bijdragen aan een aanvullend beeld op de resultaten van de SBB en kunnen aanleiding zijn voor een toezichtsinterventie. Wij behandelen overigens geen klachten over de SBB, maar verwijzen klagers naar de SBB voor de behandeling van de klacht. Wel kunnen klachten, dan wel een klachtenpatroon, een signaal vormen van een mogelijke tekortkoming in de kwaliteit van de uitoefening van de wettelijke taken door de SBB.

Bij de beoordeling van signalen en/of klachten over de SBB door de inspectie zijn twee situaties mogelijk:

- Er is geen reden tot direct optreden, maar het is voor het toezicht wel van belang het signaal vast te leggen. Het signaal nemen we op in het dossier van de SBB. Bij een volgende jaarlijkse analyse wegen we deze opnieuw (zie hieronder voor een toelichting op de jaarlijkse analyse).
- Het signaal vergt nadere analyse en direct contact met de SBB omdat het duidt op een ernstig risico voor de kwaliteit van de uitoefening van de wettelijke taken door de SBB. In dat geval treden we in contact met de directie van de SBB. Indien de directie van de SBB onvoldoende haar verantwoordelijkheid neemt over inhoud van dit signaal, dan kunnen we een kwaliteitsonderzoek bij de SBB gaan uitvoeren.

Jaarlijkse analyse

De verantwoordingsinformatie van de SBB, de informatie van overige bronnen en signalen en/of klachten, geven een weergave van de behaalde resultaten in relatie tot de wettelijke taken. Deze informatie betrekken we bij de jaarlijkse analyse en biedt context en perspectief om resultaten en risico's in de kwaliteit van de uitoefening van de wettelijke taken van de SBB te signaleren. Centraal staat bij deze jaarlijkse analyse de volgende vragen: Wat is volgens de SBB het niveau van de resultaten? Zijn de doelen bereikt? Op welke aspecten blijven de resultaten (eventueel) achter bij de doelen? Wat is de oorzaak hiervan en welke maatregelen zijn er genomen? En wat zegt dat over de kwaliteit van de uitoefening van de wettelijke taken? We beoordelen daarbij de kwaliteit van de verantwoording van de SBB over de behaalde resultaten; hierbij beschouwen we de totstandkoming en de betrouwbaarheid van de verantwoording. Deze informatie moet toereikend zijn voor een betrouwbaar beeld op de kwaliteit. Indien er aanleiding toe bestaat, is het mogelijk dat we in deze fase aanvullende informatie opvragen.

De analyse van deze informatie leidt tot een jaarlijks - bijgesteld - beeld van ontwikkelingen en risico's voor de taakuitvoering van de SBB en hoe zij deze weegt. We bespreken onze bevindingen jaarlijks met de directie van de SBB. Het gesprek met de directie heeft tot doel het bespreken van de aard van het beeld, eventuele signalen en risico's en de (h)erkenning daarvan.

We kunnen, volgend op het gesprek met de directie, aanvullend spreken met functionarissen van relevante afdelingen binnen de SBB om verhelderende vragen te stellen en eventueel documenten in te zien. Er is in deze fase nog geen sprake van een onderzoek waarover we rapporteren. Deze gesprekken maken namelijk nog deel uit van de analyse.

Aan de hand van de analyse en geconstateerde risico's, het gesprek met de directie en eventueel aanvullend verkregen informatie bepalen we het vervolg. We gaan, in aansluiting op deze analyse en het gesprek met de directie, alleen een kwaliteitsonderzoek instellen in situaties waarin we vermoeden dat de bestaande maatregelen ter beheersing van resultaten tekortschieten, ontbreken of waarvoor geldt dat het falen hiervan effect kan hebben op het stelselniveau of een grote maatschappelijke impact heeft. We zien drie opties voor het vervolg:

- Er is - gezien de uitkomst van de inventarisatie en analyse en/of het gesprek met de directie - geen sprake van een risico en er vindt geen kwaliteitsonderzoek plaats.
- Er is sprake van een risico, en maatregelen ter beheersing van resultaten met betrekking tot het desbetreffende onderwerp zijn al door de SBB in gang gezet. We kunnen dan besluiten een kwaliteitsonderzoek uit te voeren ter bevestiging van de beheersing van het risico, dan wel afspraken met de SBB te maken over eigen onderzoek, het informeren over het verloop en de evaluatie van de maatregelen.
- Er is sprake van een risico en de beheersingsmaatregelen door de SBB wekken onvoldoende vertrouwen of ontbreken. We voeren dan een kwaliteitsonderzoek uit op de betrokken wettelijke taak of taken.

Het risicobeeld en de bespreking hiervan met de directie van de SBB kan dus leiden tot een kwaliteitsonderzoek.

3.2 Fase 2 Onderzoek en rapportage

Kwaliteitsonderzoek

In deze fase voeren we het kwaliteitsonderzoek, naar aanleiding van de jaarlijkse analyse en het gesprek met de directie, middels een onderzoeksplan en onderzoeksprogramma uit. Bij dit onderzoek kijken we gericht naar de inhoudelijke uitoefening van de wettelijke taken door de SBB, waarbij we zicht krijgen op aspecten die de resultaten beïnvloeden. Deze aspecten kunnen zowel positief als negatief bijdragen aan de resultaten.

Het kwaliteitsonderzoek kondigen we doorgaans schriftelijk aan. Over het uitgevoerde onderzoek rapporteren we en dit kan leiden tot vervolgtoezicht.

Onderzoeksplan en onderzoeksprogramma

Voorafgaand aan dat onderzoek stellen we een onderzoeksplan op. Hierin verantwoorden we hoe we het kwaliteitsonderzoek inrichten en welke activiteiten we uitvoeren. In het onderzoeksplan beschrijven we welke standaarden we onderzoeken en beoordelen. Voor de uitvoering van de activiteiten stellen we een onderzoeksprogramma op. Hierover stemmen we af met de SBB. Indien wenselijk betrekken we vakinhoudelijk deskundigen bij het kwaliteitsonderzoek. De aard en intensiteit van het kwaliteitsonderzoek is afhankelijk van de mate waarin resultaten of het risico op onvoldoende resultaten daartoe aanleiding geven. De wettelijke taken en het waarderingskader met resultaatbeschrijving vormen daarvoor het uitgangspunt. Van het onderzoeksplan en/of het onderzoeksprogramma kunnen we tijdens het kwaliteitsonderzoek afwijken, indien tussentijdse bevindingen hiertoe aanleiding geven.

De verdere voorbereiding en uitvoering van het kwaliteitsonderzoek is afhankelijk van de analyse, het gesprek met de directie van de SBB en is altijd maatwerk. Het kwaliteitsonderzoek kan onder meer bestaan uit:

- bestudering van aanvullend schriftelijk materiaal
- gesprekken met door de inspectie geselecteerde leerbedrijven,
- gesprekken met door de inspectie geselecteerde onderwijsinstellingen en/of studenten
- gesprekken met door de inspectie geselecteerde medewerkers en verantwoordelijk management en directie van de SBB

Oordeelsvorming

Het oordeel baseren we op hetgeen in het waarderingskader is opgenomen. Indien we tekortkomingen constateren, is sprake van vervolgtoezicht. We bespreken het vervolgtoezicht met de directie van de SBB.

Rapportage

We leggen de uitkomsten van het kwaliteitsonderzoek vast in openbare rapporten. Dat is een wettelijke verplichting. De rapporten geven een evenwichtig beeld van de aangetroffen werkelijkheid. Dat betekent dat er steeds een beeld gegeven wordt van zowel de goede aspecten als van de aspecten waarin verbetering mogelijk of nodig is. Indien de kwaliteit van de uitoefening van de wettelijke taken door de SBB, in relatie tot de behaalde resultaten, tekortkomingen laat zien, is sprake van het oordeel 'onvoldoende' op één of meer van de standaarden. Op basis hiervan bepalen we het vervolgtoezicht. Het kan ook zijn dat we op onderdelen van de standaarden onvolkomenheden constateren. Dan kunnen we de standaard als voldoende beoordelen, maar formuleren we wel vervolgtoezicht. De aard en intensiteit van het vervolgtoezicht is afhankelijk van de tekortkoming.

De SBB ontvangt binnen zes weken na het laatste onderdeel van het kwaliteitsonderzoek een conceptrapport van het onderzoek. Het rapport bevat de beoordeling met een onderbouwing daarvan. De directie van de SBB kan binnen drie weken na ontvangst van het conceptrapport een algemene reactie op het conceptrapport indienen, aangevuld met eventuele feitelijke onjuistheden. Indien daartoe aanleiding is kan de inspectie of de SBB het initiatief nemen om het conceptrapport te bespreken. We willen dat onze oordelen zodanig betekenis hebben dat deze niet alleen worden herkend en erkend, maar ook aanzetten tot verbetering. Op basis van bespreking van concrete casuïstiek en/of vragen kunnen we in een gesprek een toelichting geven op onze oordelen. Daarbij kunnen we meer informatie teruggeven dan in de rapporten is aangegeven.

De reactie van de directie van de SBB verwerken we waar nodig en mogelijk. Twee weken na ontvangst van de reactie van de SBB stellen we het rapport vast. De SBB ontvangt onverwijld het vastgestelde rapport. We verantwoorden de wijze waarop de reactie op het conceptrapport is verwerkt. Indien de SBB het oneens is met (onderdelen van) het definitieve rapport, kan een zienswijze van de directie in een bijlage bij het rapport worden opgenomen. Deze zienswijze publiceren we dan gezamenlijk met het rapport. We publiceren het rapport in de vijfde week na vaststelling van het definitieve rapport op de website van de inspectie.

3.3 Fase 3 Vervolgtoezicht en agenderen

Indien we vervolgtoezicht hebben geformuleerd, dan krijgt de SBB de gelegenheid om binnen de gestelde termijn de tekortkomingen te herstellen en de resultaten te verbeteren. Na het hersteltermijn zullen we dan een herstelonderzoek uitvoeren, waarover we rapporteren. Ook dit rapport zullen we publiceren. Indien het vervolgtoezicht niet leidt tot verbeteringen in de kwaliteit van de taakuitoefening door de SBB, zullen wij het toezicht intensiveren. Ultimo volgt escalatie naar de Minister. In dat geval zullen we de Minister passend adviseren omtrent te nemen maatregelen. Deze kunnen zowel taakstellend, organisatorisch, financieel als bestuurlijk van aard zijn.

Agenderen

Binnen de mbo-sector hebben verschillende stakeholders hun eigen verantwoordelijkheden. Hierdoor is het mogelijk dat bevindingen en conclusies naar aanleiding van kwaliteitsonderzoek bij de SBB mogelijk breder liggen dan alleen bij de SBB. In dat geval zullen we de betreffende issues waar mogelijk elders agenderen.

Uitgaande van een gedeelde visie op en aanpak van onderwijsvraagstukken in de mbo-sector is het daarbij van belang dat stakeholders hun verantwoordelijkheid nemen. Zowel in de totstandkoming van de aanpak als in de uitvoering en evaluatie ervan zullen we daarin faciliteren. De aanpak van een dergelijk traject is geheel afhankelijk van de aard en de omvang van de problematiek en is derhalve maatwerk.

Hoofdstuk 4 Oordelen en waarderen

In dit hoofdstuk beschrijven we hoe we met behulp van het waarderingskader tot oordelen komen over de kwaliteit van de uitoefening van wettelijke taken.

4.1 Oordelen

Standaarden betreffen de wettelijke taken van de SBB. Een oordeel onvoldoende is gebaseerd op tekortkoming in de uitoefening van de wettelijke taken.

Oordeel standaard	Norm voor de standaard
Voldoende	De uitvoering van de standaard voldoet aan de wettelijke bepaling
Onvoldoende	De uitvoering van de standaard voldoet niet aan de wettelijke bepaling

We spreken geen oordeel uit over een kwaliteitsgebied uit het waarderingskader, alleen de standaarden worden beoordeeld.

We onderzoeken niet altijd alle standaarden bij de SBB. In het onderzoeksplan beschrijven we welke standaarden we onderzoeken en beoordelen.

Bij onze oordeelsvorming hanteren we bovengenoemde normering. De mate waarin de praktijk de essentie en bedoeling van de standaard tentoonspreidt is bepalend voor ons oordeel. We beoordelen de naleving van de wettelijke taak altijd in relatie tot wat de standaard beoogt, zoals verwoord in de resultaatbeschrijving. Indien de SBB de wettelijke taak niet naleeft, dan kunnen we de standaard als onvoldoende beoordelen en leggen we afspraken over het vervolgtoezicht vast in het rapport. Als het niet naleven van een wettelijke taak beperkt van invloed is op het resultaat én als het punt op korte termijn kan worden hersteld, dan handhaven we het oordeel voldoende. We maken dan wel afspraken over de hersteltermijn en we leggen dit dan vast in ons rapport.

4.2 Omgevingsfactoren

Omgevingsfactoren, de context waarbinnen de SBB opereert, kunnen in positieve of negatieve zin van invloed zijn op de kwaliteit van de uitoefening van de wettelijke taken. Omgevingsfactoren zijn onder meer: de ontwikkeling van de studentpopulatie en arbeidsmarktontwikkelingen. Echter, onze oordelen betreffen altijd de kwaliteit van de uitoefening van de wettelijke taken, los van de omgevingsfactoren. Omgevingsfactoren zijn niet van invloed op het oordeel, maar zij spelen wel een rol bij het verklaren van tekortkomingen en het bepalen van passende interventies in het kader van vervolgtoezicht. Anderzijds kunnen deze factoren ook aanleiding zijn voor het agenderen van een onderwerp bij stakeholders, of het betrekken bij het stelseltoezicht.

4.3 Expertoordeel

Het karakter van het waarderingskader met enerzijds een wettelijke basis en de beschrijving van verwachte resultaten en anderzijds de grote diversiteit aan sectoren en branches waar de SBB verantwoordelijk voor is, stelt hoge eisen aan onze expertise. Met het waarderingskader als hulpmiddel en de richtlijnen voor de oordeelsvorming beoordelen we de feitelijke uitoefening van wettelijke taken door de SBB vanuit het perspectief van het verwachte resultaat. We typeren het inspectieoordeel daarom als een expertoordeel. Met onze deskundigheid als toezichthouder en met kennis van zaken op de onderscheiden kwaliteitsgebieden zijn we in staat om te komen tot een afgewogen oordeel. We baseren onze oordelen daartoe op meerdere bronnen, zoals gesprekken met adviseurs

praktijkleren, vertegenwoordigers van sectorkamers, leden van de Toetsingskamer, management en beleidsondersteuners, praktijkopleiders en diverse documentatie en vastleggingen. We passen hoor en wederhoor toe. We werken in teams, onze oordelen komen in consensus tussen de inspecteurs tot stand en referenten beoordelen in de rapportagefase de onderbouwing van onze bevindingen. Onze focus gedurende het gehele proces is dat we recht doen aan de kwaliteit van de uitoefening van de wettelijke taken die we aantreffen. Hierbij betrekken we de evaluatie, die we na afloop van een onderzoek uitvoeren bij de SBB.

Bijlage 1 Waarderingskader SBB

GEBIED 1: KWALIFICATIESTRUCTUUR

1.1 Ontwikkelen en onderhoud
Het ontwikkelen en onderhouden van een landelijke kwalificatiestructuur, gericht op de aansluiting tussen het aanbod van beroepsonderwijs en de maatschappelijke behoeften daaraan, mede in het licht van de arbeidsmarkt voor afgestudeerden, en mede gelet op van belang zijnde ontwikkelingen in internationaal verband, onder meer door het doen van voorstellen aan Onze Minister voor de kwalificatiedossiers, bedoeld in artikel 7.2.4, tweede lid.

Referentie: WEB, artikel 1.5.1, lid 1, onderdeel a

Resultaatbeschrijving

De kwaliteit van de vigerende kwalificatiestructuur, de kwaliteit van de afzonderlijke kwalificatiedossiers, keuzedelen en de certificaten voldoen aan de volgende criteria: Doelmatigheid, Uitvoerbaarheid, Herkenbaarheid, Transparantie, Flexibiliteit en Duurzaamheid.

Referentie: Vigerende Regeling vaststelling modellen kwalificatiedossier en keuzedeel en toetsingskader kwalificatiestructuur

1.2 Doelmatige bekostiging
Het bijdragen aan een doelmatige en doelgerichte inzet van overheidsmiddelen door het ontwikkelen van voorstellen, welke beroepsopleidingen voor bekostiging uit 's Rijks kas in aanmerking komen.

Referentie: WEB, artikel 1.5.1, lid 1, onderdeel b

Resultaatbeschrijving

De SBB draagt, door het voordragen van goede voorstellen van kwalificatiedossiers, keuzedelen en certificaten bij aan een doelmatige bekostiging van beroepsopleidingen in de kwalificatiestructuur.

GEBIED 2: BEROEPSPRAKTIJKVORMING

2.1 Zorgplicht toereikendheid leerbedrijven
Het zoveel mogelijk zorg dragen voor de beschikbaarheid van een toereikend aantal bedrijven en organisaties van voldoende kwaliteit die de beroepspraktijkvorming verzorgen.

Referentie: WEB, artikel 1.5.1, lid 1, onderdeel e

Resultaatbeschrijving

De SBB verantwoordt het beleid en de uitvoering daarvan ten aanzien van de verhouding tussen het aantal beroepspraktijkvormings-plaatsen, de behoeften van de arbeidsmarkt en het aanbod van studenten.

De beschikbaarheid van beroepspraktijkvormingsplaatsen en de mogelijkheden voor beroepspraktijkvorming zijn openbaar en gericht op de verschillende doelgroepen.

De SBB ondersteunt onderwijsinstellingen bij de matching van studenten en leerbedrijven.

Referentie: Het vigerende BPV-protocol. In het BPV-Protocol staan afspraken met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, werkgeversorganisaties en de MBO Raad voor een kwalitatief goede beroepspraktijkvorming (bpv). Zie <https://mijn.sbb.nl/Kennisbank/DownloadKennisbankItem/26>.

2.2 Erkennen leerbedrijven (mbo)
Het ontwikkelen en vaststellen van kwaliteitscriteria voor beroepspraktijkvormingsplaatsen en het ten minste een maal per vier jaar beoordelen van bedrijven en organisaties die de beroepspraktijkvorming verzorgen aan de hand van deze criteria en het openbaar maken van een overzicht van bedrijven en organisaties die voldoen aan deze criteria.

	<p>Referentie: WEB, artikel 1.5.1, lid 1, onderdeel d en WEB, artikel 1.5.3</p> <p><i>Resultaatbeschrijving</i></p> <p>De SBB erkent tijdig leerbedrijven die minimaal voldoen aan de eisen van de toegepaste erkenningsregeling in combinatie met het Profiel praktijkopleider en andere aanvullende relevante afspraken en criteria. Indien niet meer wordt voldaan aan de eisen van de erkenningsregeling, kan de SBB de erkenning van een leerbedrijf intrekken.</p> <p>Referentie: Reglement erkenning leerbedrijven SBB conform WEB, artikel 1.5.3, zie Reglement erkenning leerbedrijven SBB SBB (s-bb.nl).</p>
2.3	<p>Erkennen leerbedrijven (vmbo)</p> <p>De SBB zorgt ervoor dat bedrijven en organisaties die het buitenschoolse praktijkgedeelte verzorgen eenmaal in de vier jaar worden beoordeeld aan de hand van de kwaliteitseisen in WVO 2020, artikel 2.106, onderdeel a. Vanwege bijzondere omstandigheden kan een bedrijf of organisatie vaker worden beoordeeld.</p> <p>Referentie: WVO, artikel 2.105 lid 2</p> <p><i>Resultaatbeschrijving</i></p> <p>De SBB erkent tijdig leerbedrijven die minimaal voldoen en aan de kwaliteitseisen van de betreffende algemene maatregel van bestuur.</p> <p>Referentie: WVO 2020, artikel 2.106</p>
2.4	<p>Kwaliteit beroepspraktijkvorming</p> <p>Het bevorderen van de kwaliteit van de beroepspraktijkvorming.</p> <p>Referentie: WEB, artikel 1.5.1, lid 1, onderdeel c en en WVO 2020, artikel 2.107 lid 2</p> <p><i>Resultaatbeschrijving</i></p> <p>De SBB informeert en adviseert de praktijkopleider gericht zodat hij zijn taken goed kan uitvoeren, waaronder begeleiden en beoordelen. De SBB stimuleert de gelijkwaardige samenwerkingsrelatie tussen onderwijsinstellingen en leerbedrijven ten behoeve van de kwaliteit en kwaliteitsverbetering van de beroepspraktijkvorming. Indien nodig voorziet de SBB - in overleg met de onderwijsinstelling - in vervangende beroepspraktijkvormingsplaatsen voor studenten. De SBB evalueert de bestendige kwaliteit van het leerbedrijf. Desgewenst adviseert de SBB het leerbedrijf bij het opstellen van een verbeterplan. Indien nodig beëindigd SBB de erkenning.</p> <p>Referentie: Het vigerende BPV-protocol. In het BPV-Protocol staan afspraken met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, werkgeversorganisaties en de MBO Raad voor een kwalitatief goede beroepspraktijkvorming (bpv).</p>

GEBIED 3: ONDERSTEUNING

3.1	<p>Ondersteunend onderzoek</p> <p>Het uitvoeren van onderzoek ter ondersteuning van de taken, genoemd in WEB, artikel 1.5.1.</p> <p>Referentie: WEB, artikel 1.5.1, lid 1, onderdeel f</p> <p><i>Resultaatbeschrijving</i></p> <p>De SBB voert adequaat onderzoek uit ten einde de beschikking te hebben over valide en actuele informatie om invulling te geven haar wettelijke taken.</p>
3.2	<p>Aanvullende activiteiten arbeidsmarktperspectief</p> <p>Het uitvoeren van aanvullende activiteiten ter bevordering van de aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt.</p> <p>Referentie: WEB, artikel 1.5.1, lid 1, onderdeel g</p> <p><i>Resultaatbeschrijving</i></p>

De SBB voert passende en tijdige maatregelen uit ten einde de aansluiting op de arbeidsmarkt te bevorderen. De SBB heeft zicht op de effectiviteit van de genomen maatregelen.

Bijlage 2 Wettelijke taken SBB

Voor het toezicht staan de wettelijke taken van de SBB (zie kader) centraal:

Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB)

Samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs bedrijfsleven (WEB, artikel 1.5.1, lid 1)

1. Bij ministeriële regeling wordt een rechtspersoon aangewezen die is belast met de volgende taken:
 - a. het ontwikkelen en onderhouden van een landelijke kwalificatiestructuur, gericht op de aansluiting tussen het aanbod van beroepsonderwijs en de maatschappelijke behoeften daaraan, mede in het licht van de arbeidsmarkt voor afgestudeerden, en mede gelet op van belang zijnde ontwikkelingen in internationaal verband, onder meer door het doen van voorstellen aan Onze Minister voor de kwalificatiedossiers, bedoeld in artikel 7.2.4, tweede lid,
 - b. het bijdragen aan een doelmatige en doelgerichte inzet van overheidsmiddelen door het ontwikkelen van voorstellen, welke beroepsopleidingen voor bekostiging uit 's Rijks kas in aanmerking komen,
 - c. het bevorderen van de kwaliteit van de beroepspraktijkvorming,
 - d. het ontwikkelen en vaststellen van kwaliteitscriteria voor beroepspraktijkvormingsplaatsen en het ten minste een maal per vier jaar beoordelen van bedrijven en organisaties die de beroepspraktijkvorming verzorgen aan de hand van deze criteria en het openbaar maken van een overzicht van bedrijven en organisaties die voldoen aan deze criteria,
 - e. het zoveel mogelijk zorg dragen voor de beschikbaarheid van een toereikend aantal bedrijven en organisaties van voldoende kwaliteit die de beroepspraktijkvorming verzorgen,
 - f. het uitvoeren van onderzoek ter ondersteuning van de taken, genoemd in dit artikel, en
 - g. het uitvoeren van aanvullende activiteiten ter bevordering van de aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt.
2. Onze Minister verstrekt de Samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs bedrijfsleven binnen het raam van de door de begrotingswetgever beschikbaar gestelde middelen subsidie voor de uitvoering van de taken, bedoeld in het eerste lid, onder a tot en met f.
3. Onze Minister kan de Samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs op aanvraag subsidie verstrekken voor de uitvoering van taken als bedoeld in het eerste lid, onder g.
4. Het is de Samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs bedrijfsleven niet toegestaan andere activiteiten uit te voeren dan de aan haar door de wet opgedragen taken'.

Artikel 1.5.3. Erkenning leerbedrijven voor de beroepspraktijkvorming (WEB, artikel 1.5.1, lid 3)

1. De Samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs bedrijfsleven is belast met het bij regeling vaststellen van de erkenningsvoorwaarden voor bedrijven en andere organisaties die de beroepspraktijkvorming verzorgen.
2. De Samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs bedrijfsleven erkent op aanvraag een bedrijf of organisatie, die aan de erkenningsvoorwaarden voldoet, als leerbedrijf voor de beroepspraktijkvorming.
3. Een erkenning geldt voor vier jaren. Zij wordt van rechtswege verlengd bij een positieve herbeoordeling. Ten bewijze daarvan wordt ambtshalve een beschikking uitgereikt.
4. De erkenning wordt geweigerd of ingetrokken als niet of niet meer aan de voorwaarden wordt voldaan. De erkenning vervalt van rechtswege als het leerbedrijf gedurende een periode van vier jaren geen beroepspraktijkvorming heeft verzorgd.
5. De Samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs bedrijfsleven draagt zorg voor openbaarmaking van een actueel overzicht van alle erkende leerbedrijven.
6. De regeling, bedoeld in het eerste lid, treedt eerst in werking na goedkeuring door Onze Minister. Goedkeuring wordt onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang

Wet op het voortgezet onderwijs 2020 (WVO 2020)

Artikel 2.105. Beoordeling kwaliteit en erkenning leerbedrijven bij leer-werktraject vmbo

1. Het bedrijf dat of de organisatie die het buitenschoolse praktijkgedeelte van een leer-werktraject verzorgt, draagt zorg voor de begeleiding van de leerlingen binnen het bedrijf respectievelijk de organisatie.
2. Het bestuur van de Samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs bedrijfsleven, bedoeld in [artikel 1.5.1 WEB](#), draagt er zorg voor dat bedrijven en organisaties die het buitenschoolse praktijkgedeelte verzorgen eens in de vier jaren worden beoordeeld aan de hand van de kwaliteitseisen, bedoeld in [artikel 2.106, onderdeel a](#). Vanwege bijzondere omstandigheden kan een bedrijf of organisatie vaker worden beoordeeld.
3. Alleen bedrijven en organisaties met een erkenning zijn bevoegd om het buitenschoolse praktijkgedeelte te verzorgen.
4. Het bestuur:
 - a. erkent een bedrijf of organisatie als leerbedrijf voor het buitenschoolse praktijkgedeelte; of
 - b. handhaaft de erkenning bij een gunstige beoordeling op grond van het tweede lid.
5. De erkenning wordt geweigerd of ingetrokken indien niet wordt voldaan aan de kwaliteitseisen, bedoeld in [artikel 2.106, onderdeel a](#).
6. Het bestuur vraagt geen vergoeding voor de kosten van de beoordeling en voor de kosten van de besluiten, bedoeld in het tweede en vierde lid.
7. De erkenning vervalt van rechtswege indien het leerbedrijf in een aaneengesloten periode van vier jaren geen buitenschools praktijkgedeelte heeft verzorgd.
8. Het bestuur draagt zorg voor het openbaar maken van een actueel overzicht van bedrijven en organisaties met een erkenning op grond van het derde lid.

Artikel 2.106. Uitvoeringsregels leer-werktrajecten

Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over het buitenschoolse praktijkgedeelte van leer-werktrajecten.

Deze algemene maatregel van bestuur bevat in ieder geval regels over:

- a. de waarborging en bewaking van de kwaliteit van het buitenschoolse praktijkgedeelte, waaronder kwaliteitseisen aan leer-werkbedrijven; en
- b. de onderwerpen van de leer-werkovereenkomst.

Artikel 2.107. Vervangende voorziening voor praktijkplaats bij leer-werktraject vmbo

1. Het bevoegd gezag kan na het sluiten van de leer-werkovereenkomst vaststellen dat:
 - a. de praktijkplaats niet of niet volledig beschikbaar is;
 - b. de begeleiding tekortschiet of ontbreekt; of
 - c. door andere omstandigheden dan bedoeld in de onderdelen a en b, het buitenschoolse praktijkgedeelte niet volgens de daaraan gestelde eisen zal kunnen worden verzorgd.
2. Indien het bevoegd gezag na het sluiten van de leer-werkovereenkomst vaststelt dat het buitenschoolse praktijkgedeelte niet naar behoren zal kunnen worden verzorgd, draagt het er zorg voor dat een toereikende voorziening beschikbaar wordt gesteld, na overleg met het bestuur van de Samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs bedrijfsleven.